

राष्ट्रीय मानव अधिकार आयोग

केन्द्रीय कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर

सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ र सूचनाको हकसम्बन्धी
नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम प्रकाशित
त्रैमासिक कार्यसम्पादन विवरण

(२०८१ कात्तिक १ गतेदेखि २०८१ पुस मसान्तसम्म केन्द्रीय कार्यालयबाट
सम्पादन गरिएका प्रमुख क्रियाकलापहरू)

प्रकाशन गर्ने

दुर्गा पोखरेल
सहायक सूचना अधिकारी

चन्द्रकान्त चापागाउँ
सूचना अधिकारी

१. आयोगको स्वरूप र प्रकृति

मानव अधिकार आयोग ऐन, २०५३ बमोजिम २०५७ जेठ १३ मा स्थापना भएको राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ बाट संवैधानिक हैसियत प्राप्त गरेको हो । नेपालको वर्तमान संविधानले समेत आयोगलाई संवैधानिक हैसियत प्रदान गरेको छ । नेपालको संविधानको धारा २४८ र २४९ मा राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगसम्बन्धी व्यवस्था रहेको छ ।

नेपालको संविधानको धारा २४८ अनुसार आयोगमा अध्यक्ष र ४ जना सदस्य रहने व्यवस्था छ । राष्ट्रपतिबाट संवैधानिक परिषद्को सिफारिसमा नियुक्त हुने अध्यक्ष र सदस्यको पदावधि नियुक्ति भएको मितिले छ वर्षको हुन्छ । राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग एक स्वक्रियाशील तथा पीडितमुखी संस्था हो । आयोगका सम्पूर्ण क्रियाकलापहरू मानव अधिकारको संरक्षण र संवर्द्धनसँग सम्बन्धित हुन्छन् । मानव अधिकारको संरक्षण र संवर्द्धनका लागि आयोगले सरकार, राज्यका अन्य अङ्गहरू तथा नागरिक समाजसँग सहकार्य गर्दछ ।

२. आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार

मानव अधिकारको संरक्षण र संवर्द्धन आयोगको प्रमुख कार्य हो । नेपालको संविधानको धारा २४९ मा आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार उल्लेख गरिएको छ । यस्तै राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग ऐन, २०६८ को दफा ४ मा समेत आयोगका काम, कर्तव्य र अधिकारको उल्लेख गरी आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकारलाई थप स्पष्ट गरिएको छ । नेपालको संविधानको धारा २४९ मा उल्लेख भएअनुसार आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम रहेको छ :

(१) मानव अधिकारको सम्मान, संरक्षण र संवर्द्धन तथा त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनलाई सुनिश्चित गर्नु राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको कर्तव्य हुनेछ ।

(२) उपधारा १ मा उल्लिखित कर्तव्य पूरा गर्न लागि राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले देहाय बमोजिमका काम गर्नेछ

(क) कुनै व्यक्ति वा समूहको मानव अधिकार उल्लङ्घन वा त्यसको दुरुत्साहन भएकोमा पीडित आफै वा निजको तर्फबाट कसैले आयोगसमक्ष प्रस्तुत वा प्रेषित गरेको निवेदन वा उजुरी वा कुनै स्रोतबाट आयोगलाई प्राप्त भएको वा आयोगको जानकारीमा आएको विषयमा छानबिन तथा अनुसन्धान गरी दोषी उपर कारबाही गर्न सिफारिस गर्ने,

(ख) मानव अधिकारको उल्लङ्घन हुनबाट रोक्ने जिम्मेवारी वा कर्तव्य भएको पदाधिकारीले आफ्नो जिम्मेवारी पूरा नगरेमा वा कर्तव्य पालन नगरेमा वा जिम्मेवारी पूरा गर्न वा कर्तव्य पालन गर्न उदासीनता देखाएमा त्यस्तो पदाधिकारीउपर विभागीय कारबाही गर्न सम्बन्धित अधिकारी समक्ष सिफारिस गर्ने,

(ग) मानव अधिकार उल्लङ्घन गर्ने व्यक्ति वा संस्थाका विरुद्ध मुद्दा चलाउनु पर्ने आवश्यकता भएमा कानूनबमोजिम अदालतमा मुद्दा दायर गर्न सिफारिस गर्ने,

- (घ) मानव अधिकारको चेतना अभिवृद्धि गर्न नागरिक समाजसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने,
- (ङ) मानव अधिकारको उल्लङ्घनकर्तालाई विभागीय कारबाही तथा सजाय गर्न कारण र आधार खुलाई सम्बन्धित निकाय समक्ष सिफारिस गर्ने,
- (च) मानव अधिकारसँग सम्बन्धित कानूनको आवधिक रूपमा पुनरावलोकन गर्ने तथा त्यसमा गर्नु पर्ने सुधार तथा संशोधनका सम्बन्धमा नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने,
- (छ) मानव अधिकारसँग सम्बन्धित अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि वा सम्झौताको नेपाल पक्ष बन्नु पर्ने भएमा त्यसको कारणसहित नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने र नेपाल पक्ष बनिसकेका सन्धि वा सम्झौताको कार्यान्वयन भए वा नभएको अनुगमन गरी कार्यान्वयन नभएको पाइएमा त्यसको कार्यान्वयन गर्न नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने,
- (ज) मानव अधिकारको उल्लङ्घनका सम्बन्धमा राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले गरेको सिफारिस वा निर्देशन पालन वा कार्यान्वयन नगर्ने पदाधिकारी, व्यक्ति वा निकायको नाम कानूनबमोजिम सार्वजनिक गरी मानव अधिकार उल्लङ्घनकर्ताको रूपमा अभिलेख राख्ने ।
- (३) मानव अधिकार आयोगले आफ्नो कार्य सम्पादन गर्दा वा कर्तव्य पालन गर्दा देहायबमोजिमको अधिकार प्रयोग गर्न सक्नेछः—
- (क) कुनै व्यक्तिलाई आयोग समक्ष उपस्थित गराई जानकारी वा बयान लिने वा बकपत्र गराउने, प्रमाण बुझ्ने, दसी—प्रमाण दाखिला गर्न लगाउने सम्बन्धमा अदालतलाई भए सरहको अधिकार प्रयोग गर्ने,
- (ख) मानव अधिकारको गम्भीर उल्लङ्घन हुन लागेको वा भइसकेको सूचना आयोगले कुनै किसिमबाट प्राप्त गरेमा कुनै व्यक्ति वा निजको आवास वा कार्यालयमा विनासूचना प्रवेश गर्ने, खानतलासी लिने तथा त्यसरी खानतलासी लिँदा मानव अधिकारको उल्लङ्घनसँग सम्बन्धित लिखत, प्रमाण वा सबुत कब्जामा लिने,
- (ग) कुनै व्यक्तिको मानव अधिकार उल्लङ्घन भइरहेको कुरा जानकारी भई तत्काल कारबाही गर्नुपर्ने आवश्यक देखिएमा विनासूचना सरकारी कार्यालय वा अन्य ठाउँमा प्रवेश गर्ने र उद्धार गर्ने,
- (घ) मानव अधिकारको उल्लङ्घनबाट पीडितलाई कानूनबमोजिम क्षतिपूर्ति दिन आदेश दिने ।
- (४) राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले आफ्नो काम, कर्तव्य र अधिकार मध्ये कुनै काम, कर्तव्य र अधिकार सो आयोगको अध्यक्ष, कुनै सदस्य वा नेपाल सरकारको कर्मचारीलाई तोकिएको शर्तको अधीनमा रही प्रयोग तथा पालन गर्ने गरी प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।
- (५) राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको अन्य काम, कर्तव्य र अधिकार तथा कार्यविधि सङ्घीय कानूनबमोजिम हुनेछ ।

२.१ आयोगका पदाधिकारीहरू

माननीय श्री तप बहादुर मगर — अध्यक्ष
 माननीय डा.सूर्य प्रसाद शर्मा ढुङ्गेल — सदस्य
 माननीय श्री मिहिर ठाकुर — सदस्य
 माननीय श्री मनोज दुवाडी — सदस्य
 माननीय डा.लिली थापा — सदस्य

२.२ आयोगका पदाधिकारीहरूको कार्यविभाजन :

मा श्री तप बहादुर मगर (अध्यक्ष)	मा.डा. सूर्य प्रसाद शर्मा ढुङ्गेल (सदस्य)	मा.श्री मिहिर ठाकुर (सदस्य)	मा.श्री मनोज दुवाडी (सदस्य)	मा.डा. लिली थापा (सदस्य)
-अर्थ, प्रशासन -संवैधानिक निकाय -दातृ निकाय र अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध -कार्य विभाजनमा नपरेका सबै विषय	-सामूहिक अधिकारहरू -सङ्क्रमणकालीन न्याय -नागरिक समाजसँग सहकार्य - UPR, SDGs सम्बन्धी	-रणनीति, योजना र कार्यान्वयन -अनुगमन सम्बन्धी -उपभोक्ता, व्यवसाय र मानव अधिकार	-अनुसन्धान -आयोगको सिफारिस कार्यान्वयन -कानून पुनरावलोकन, परामर्श र ज्येष्ठ नागरिकसम्बन्धी	-प्रवर्द्धन, मानव अधिकार शिक्षा -सन्धि अनुगमन र सरकारी निकायसँग सम्बन्ध -महिला, बालबालिका र आप्रवासन -मानव बेचबिखन विरुद्धको विषय

३.आयोगमा रहने कर्मचारी सङ्ख्या र कार्य विवरण :

आयोगको केन्द्रीय कार्यालयका अतिरिक्त ७ वटा प्रदेश कार्यालय, ३ वटा प्रदेश शाखा कार्यालय र एउटा प्रदेश कार्यालय (प्रस्तावित) मा गरी जम्मा ३०९ जना कर्मचारीको दरबन्दी रहको छ । दरबन्दी विवरण तथा

पदपूर्तिको अवस्था निम्नबमोजिम छः

क्र.सं.	श्रेणी/तह	पद	जम्मा दरवन्दी	पदपूर्ति सङ्ख्या
१	विशिष्ट श्रेणी	सचिव	१	१
२	रा.प. प्रथम श्रेणी	सह—सचिव	९	८
३	रा.प. द्वितीय श्रेणी	उप—सचिव	२०	१७
४	रा.प. तृतीय श्रेणी	अधिकृत	१०७	९९
५	सहायक प्रथम	सहायक प्रथम	५८	२३
६	श्रेणीविहीन	सहायक कर्मचारी (सवारी चालक, सुरक्षा गार्ड, कार्यालय सहयोगी, माली र सरसफाई)	११४	९४
जम्मा			३०९	२४२

आयोगको साङ्गठनिक संरचना

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको सबैभन्दा माथिल्लो निकाय ५ जना पदाधिकारी रहेको आयोग हो । जसमा १ अध्यक्ष र ४ सदस्यसहित ५ जना पदाधिकारीहरू रहन्छन् । प्रशासनिक प्रमुखको रूपमा एकजना सचिव रहने आयोगमा सचिव मातहत ४ वटा विभाग, ७ वटा प्रदेश कार्यालय र ३ वटा प्रदेश शाखा कार्यालय छन् भने विभाग अन्तर्गत १३ वटा महाशाखा र मानव अधिकार प्रशिक्षण प्रतिष्ठान रहेका छन् ।

आयोगका विभागहरू

१. संरक्षण विभाग

यस विभाग अन्तर्गत अनुसन्धान महाशाखा, अनुगमन महाशाखा, अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि अनुगमन महाशाखा र कानून महाशाखा रहेका छन् ।

२. संबर्धन विभाग

यस विभाग अन्तर्गत संबर्धन महाशाखा, सामूहिक अधिकार महाशाखा र लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण महाशाखा रहेका छन् ।

३. प्रशासन, योजना तथा अर्थ विभाग

यस विभाग अन्तर्गत योजना, नीति तथा आन्तरिक मूल्याङ्कन महाशाखा, प्रशासन महाशाखा र आर्थिक प्रशासन महाशाखा र अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध महाशाखा रहेका छन् ।

४. समन्वय विभाग

यस विभाग अन्तर्गत बैठक समन्वय महाशाखा, प्रदेश कार्यालय समन्वय महाशाखा, सञ्चार, सूचना प्रविधि, प्रतिवेदन, प्राज्ञिक अनुसन्धान तथा प्रकाशन महाशाखा र मानव अधिकार प्रशिक्षण प्रतिष्ठान रहेका छन् ।

(अ) महाशाखाहरूले सम्पादन गर्ने कार्यहरू :

(क) कानून महाशाखा

- कानून पुनरावलोकनसम्बन्धी कार्य गर्ने,
- मानव अधिकारसम्बन्धी महत्वपूर्ण निर्णय प्रकाशन गर्ने
- आयोगलाई विपक्षी बनाई दर्ता भएका मुद्दामा बहस—पैरवी गर्ने,
- आवश्यक कानूनी मस्यौदा तयार गर्ने,
- कानूनी परामर्श प्रदान गर्ने,
- आयोगले तोकेका कानूनसम्बन्धी अन्य कार्यहरू गर्ने ।

(ख) अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि अनुगमन महाशाखा

- अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि कार्यान्वयन अवस्थाको अनुगमन गर्ने,
- मानव अधिकार राष्ट्रिय कार्ययोजनासम्बन्धी अनुगमन गर्ने,
- विश्वव्यापी आवधिक समीक्षासम्बन्धी अनुगमन गर्ने,
- महासन्धि अनुमोदनको लागि आयोगले गर्ने सिफारिससम्बन्धी कार्य गर्ने,
- राज्यले तयार गरेको State Report उपर सुझाव तयार गर्ने,
- मानव अधिकारको समग्र अवस्थाको अनुगमन गर्ने ।

(ग) अनुसन्धान महाशाखा

- मानव अधिकार उल्लङ्घनसम्बन्धी उजुरी ग्रहण गर्ने,
- मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनामा अनुसन्धान/अनुगमन गर्ने,
- अनुसन्धान सम्पन्न भइसकेका उजुरीहरू निर्णयार्थ आयोगमा पेश गर्ने,
- निर्णय लेखन गर्ने,

- मानव अधिकार उल्लङ्घनका सम्बन्धमा आयोगको निर्णयबमोजिम पत्राचार/ताकेता गर्ने,
- उजुरी, कारवाहीसम्बन्धी अन्य कार्यहरू गर्ने ।

(घ) संबर्धन महाशाखा

- मानव अधिकार शिक्षासम्बन्धी कार्यक्रम गर्ने,
- मानव अधिकारसम्बन्धी चेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने,
- मानव अधिकारसम्बन्धी वकालतको कार्य गर्ने,
- मानव अधिकारका विषयमा सूचनामूलक/शिक्षामूलक सामग्रीको निर्माण तथा वितरण गर्ने,
- मानव अधिकारसँग सम्बन्धित सङ्घ—संस्थाहरूसँग समन्वय/सहकार्यसम्बन्धी कार्य गर्ने ।

(ङ) लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण महाशाखा

- लैङ्गिक तथा सामाजिक विभेद हटाउन पहल गर्ने,
- महिलाको मानव अधिकारको अवस्थाबारे बहस पैरवी गर्ने,
- राज्यका हरेक तहमा महिला तथा अन्य सीमान्तीकृत समुदायको सहभागितामा अभिवृद्धि गर्न पहल गर्ने,
- महिला विरुद्ध हुने हिंसा तथा सीमान्तीकृत समुदायको मानव अधिकार हनन् विरुद्धमा कार्य गर्ने,
- महिला र पछाडि पारिएका समुदायको न्यायमा पहुँच वृद्धि गर्ने,
- महिला तथा सामाजिक रूपमा पछाडि पारिएका समुदायको क्षेत्रमा काम गर्ने सङ्घ—संस्थासँग सहकार्य समन्वय गर्ने ।

(च) सामूहिक अधिकार महाशाखा

- सामूहिक अधिकार (आदिवासी जनजाति, अल्पसङ्ख्यक, जेष्ठ नागरिक, जातीय विभेद विरुद्धको अधिकार, मानसिक स्वास्थ्य, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक, HIV प्रभावित आदि...) को प्रवर्द्धनका लागि गोष्ठी अन्तरक्रिया, छलफल, कार्यशाला तथा प्रशिक्षण गर्ने,
- सामूहिक अधिकारको अवस्थाका सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने,
- सामूहिक अधिकारको संरक्षण र सम्बर्द्धनका लागि आवश्यक कार्यहरू गर्ने,
- कानून महाशमखासँगको समन्वयमा सामूहिक अधिकारको सुनिश्चितताका लागि कानून पुनरावलोकनसम्बन्धी आवश्यक कार्य गर्ने ।

(छ) योजना, नीति तथा आन्तरिक मूल्याङ्कन महाशाखा

- रणनीतिक योजना निर्माण गर्ने,
- वार्षिक कार्यक्रम र योजना तयार गर्ने,
- कार्ययोजना कार्यान्वयन अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने,
- चौमासिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने,
- प्रगति समीक्षा कार्यक्रम गर्ने,
- कार्यक्रम र योजनाका सम्बन्धमा योजना आयोग र अर्थ मन्त्रालयसँग समन्वय गर्ने,

- आयोगको नीति तर्जुमा गर्ने ।

(ज) प्रशासन महाशाखा

- आयोगको जनशक्ति व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य गर्ने,
- कार्यालय व्यवस्थापन र सरसफाइसम्बन्धी कार्य गर्ने, गराउने,
- सार्वजनिक खरिदसम्बन्धी कार्य गर्ने,
- आयोग अन्तर्गतका भौतिक साधनहरूको अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने र आवश्यकतानुसार मर्मत सम्भार तथा रेखदेख गर्ने, गराउने,
- आयोगको सवारी व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य गर्ने,
- दैनिक र भैपरी आउने अन्य कामहरू गर्ने ।

(झ) आर्थिक प्रशासन महाशाखा

- आयोगको वार्षिक बजेट निर्माण गर्ने,
- बजेट बाँडफाँड तथा अख्तियारी प्रदानसम्बन्धी कार्य गर्ने,
- आर्थिक कारोवारको लेखा राख्ने तथा आर्थिक प्रतिवेदन तयार गर्ने,
- आन्तरिक तथा अन्तिम लेखापरीक्षण र वेरूजु फल्लुयौटसम्बन्धी कार्य गर्ने,
- दातृ संस्थाबाट आएको बजेटको छुट्टै हिसाव तथा आर्थिक प्रतिवेदन तयार गर्ने,
- आर्थिक अनुशासन कायम गर्ने, वित्तीय स्रोत तथा असरसम्बन्धी अभिलेखन गर्ने ।

(ञ) अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध महाशाखा

- अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धसम्बन्धी काम गर्ने,
- APF, UN Agencies र मानव अधिकारसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सङ्घ—संस्थासँग समन्वय गर्ने,
- कुटनीतिक नियोगसँग आवश्यक समन्वय गर्ने ।

(ट) सञ्चार, सूचना प्रविधि, प्रतिवेदन, प्राज्ञिक अनुसन्धान तथा प्रकाशन महाशाखा

- आयोगका सूचनालाई सञ्चार माध्यम समक्ष पुऱ्याउने,
- प्रेस विज्ञप्ति/प्रेस नोट तयार गर्ने,
- पत्रकार सम्मेलनको तयारी गर्ने,
- मानव अधिकारपत्र सम्पादन गर्ने,
- मानव अधिकारसम्बन्धी समाचारको अनुगमन गर्ने,
- Server System र कम्प्युटर मर्मत गर्ने,
- आयोगका Facebook, Twitter, Website Update गर्ने,
- आयोगका कर्मचारीहरूको विद्युतीय हाजिरीको रेकर्ड राख्ने,
- आयोगका प्रकाशनमा डिजाइन तथा लेआउटका सम्बन्धमा सहयोग गर्ने,
- सूचना प्रविधिसम्बन्धी नीति र योजनाको निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्ने,

- CMRS प्रणाली सञ्चालनसम्बन्धी कार्य गर्ने,
- आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्ने,
- मानव अधिकारसम्बन्धी विषयगत प्रतिवेदनमा आवश्यक कार्य गर्ने,
- आयोगबाट प्रकाशन हुने अन्य प्रकाशनहरूसम्बन्धी कार्य गर्ने ।

(ठ) प्रदेश कार्यालय समन्वय महाशाखा

- केन्द्र, प्रदेश तथा प्रदेश शाखा कार्यालयबिच समन्वय गर्ने,
- प्रदेश तथा प्रदेश शाखा कार्यालयको मासिक प्रतिवेदन सङ्कलन र विश्लेषण गर्ने,
- केन्द्र, प्रदेश तथा प्रदेश शाखा कार्यालयबिच कार्य सम्पादनमा सहजता ल्याउन सहयोग पुर्याउने ।

(ड) बैठक समन्वय महाशाखा

- मानव अधिकार आयोगका सिफारिस कार्यान्वयनका लागि पहल गर्ने,
- आन्तरिक र बाह्य समन्वय गर्ने,
- आयोगको बैठकका प्रस्ताव तथा माइन्सूट तयार गर्न सचिवालयलाई सहयोग गर्ने ।

४. आयोगबाट प्रदान गरिने सेवा :

- मानव अधिकारको उल्लङ्घनका सम्बन्धमा उजुरी लिने, अनुसन्धान गर्ने, दोषीलाई कारवाही र पीडितलाई क्षतिपूर्तिका लागि नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने,
- मानव अधिकार अवस्थाको अनुगमन गर्ने र अनुगमनबाट देखिएका तथ्यको आधारमा सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरूबारे नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने,
- तालिम, गोष्ठी, अन्तरक्रियाका माध्यमबाट मानव अधिकार शिक्षा प्रवर्द्धन गर्ने,
- मानव अधिकारसम्बन्धी कानूनहरूको पुनरावलोकन गरी सुधारका लागि सिफारिस गर्ने,
- नेपाल पक्ष भएका मानव अधिकारसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सन्धिहरूको कार्यान्वयन अवस्थाको अनुगमन गरी प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने,
- मानव अधिकारसम्बन्धी अन्य कार्यहरू गर्ने ।

५. आयोगका विभागीय प्रमुख/ महाशाखा प्रमुखहरू

सि.नं.	विभाग, महाशाखा	प्रमुखको नाम	पद
१	प्रशासन, योजना तथा अर्थ विभाग	डा. टीकाराम पोखरेल	सहसचिव
२	संरक्षण विभाग	यज्ञप्रसाद अधिकारी	सहसचिव
३	संबर्धन विभाग	नवराज सापकोटा	सहसचिव

४	समन्वय विभाग	सम्झना शर्मा	सहसचिव
५	अनुसन्धान महाशाखा	मञ्जु खतिवडा	उपसचिव
६	अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि अनुगमन महाशाखा	मायादेवी शर्मा	उपसचिव
७	सामूहिक अधिकार महाशाखा	लोकनाथ वास्तोला	उपसचिव
८	योजना, नीति तथा आन्तरिक मूल्याङ्कन महाशाखा	सन्तोष आचार्य	उपसचिव
९	वैठक समन्वय महाशाखा	सोमनाथ सुवेदी	उपसचिव
१०	कानून महाशाखा	श्यामबाबु काफ्ले	उपसचिव
११	लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण महाशाखा	रेगम महर्जन	मा.अ.अ.
१२	प्रशासन महाशाखा	सुबोध पोखरेल	उपसचिव
१३	आर्थिक प्रशासन महाशाखा	रारा कर्माचार्य	लेखा अधिकृत
१४	संबर्धन महाशाखा	सरिता ज्ञवाली	उपसचिव
१५	सञ्चार, सूचना प्रविधि, प्रतिवेदन, प्राज्ञिक अनुसन्धान तथा प्रकाशन महाशाखा	चन्द्रकान्त चापागाई	उपसचिव
१६	अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध महाशाखा	कमल थापा क्षेत्री	उपसचिव
१७	प्रदेश कार्यालय समन्वय महाशाखा	मोहनदेव जोशी	उपसचिव
१८	मानव अधिकार प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	दिपेन्द्रबहादुर सिंह	मा.अ.अ.

६. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि :

- १० पेजसम्मको सूचना निःशुल्क प्राप्त हुने र सोभन्दा माथि भएमा प्रति पेज रू. ५/- (पाँच) दस्तुर लाग्ने,

- सूचनाको प्रकृति हेरी बढीमा १५ दिनसम्मको अवधि लाग्ने,
- आयोगका प्रकाशनहरू निःशुल्क वितरण हुने,
- सूचना बाहेक अन्य प्रकृतिका सेवा प्राप्त गर्ने अवधि कामको प्रकृतिअनुसार फरक-फरक हुने ।

७. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी :

- आयोगमा परेका उजूरीका सम्बन्धमा अनुसन्धानपश्चात् आयोगबाट निर्णय हुने,
- नेपाल सरकारलाई गरिने सिफारिसहरूका सम्बन्धमा आयोगले निर्णय गर्ने,
- नीतिगत विषयमा आयोगबाट र प्रशासनिक तथा आर्थिक विषयमा सचिवबाट निर्णय हुने ।

८. निर्णय उपर उजूरी सुन्ने अधिकारी :

- नीतिगत तहमा माननीय अध्यक्ष श्री तप बहादुर मगर
- प्रशासनिक तहमा सचिव श्री मुरारिप्रसाद खरेल

९. सम्पादन गरिएका कामको विवरण : (२०८१ कात्तिक १ गतेदेखि २०८१ पुस मसान्तसम्म)

९.१. अनुसन्धानसम्बन्धी कार्यहरू:

- यस अवधिमा उजूरीको ववषयमा आयोगको बैठक ८ पटक बैठक बसी ९४ थान उजूरी उपर सुनुवाई भई ५६ थान फछ्छर्यौट भए । आयोगमा पेश भएका मध्ये १ थान उजूरी नीतिगत सिफारिस २३ थान उजूरीगत सिफारिस, १६ थान तामेली, २ खारेजी तथा १ र ३७ थान लगाउको गरी पुनः पेश गर्ने निर्णय भएको छ ।
- निर्णय भई सम्बन्धित सरोकारवालाई कारवाहीको लागि सिफारिस गरिएका र तामेली/खारेजी भएका फैसला लेखन भई सकेका २४ थान पुराना उजूरी मिसिलमा पञ्जिका तयार गरी अभिलेखालयमा बुझाइएको छ ।
- अयोगबाट निर्णय भएका पुराना उजूरीका २० वटा सिफारिसका लागि प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालयमा पत्राचार गरिएको ।
- आयोगबाट प्रकरण १ अनुसार निर्णय भएका उजूरी फाइलहरूको सम्बन्धमा Hard Copy / Soft Copy Minute तयार गरी रुजु गर्ने काम गरिएको ।
- यस अवधिमा केन्द्रीय कार्यालयको उजूरी शाखामा ५ थान उजूरी दर्ता गरिएको छ । १९ थान उजूरी जवाफ प्राप्त तथा ३५ उजूरी जानकारीमा राखिएको छ, १४३ जनालाई प्रत्यक्ष रूपमा मानव अधिकार, उजूरी गर्नु पर्ने विषय, घरेलु हिंसा, आदलतको फैसलाको विषयमा परामर्श र राय सल्लाह उपलब्ध गराइएको साथै २१ जनालाई टेलिफोनमा परामर्श गरिएको छ । ४६ थान उजूरीहरू आयोगको सम्बन्धित प्रदेश कार्यालयहरू तथा प्रदेश शाखा कार्यालयहरूमा पठाइएको ।
- उजूरीका ८३ वटा फाइल एकलमा पेश /आदेश गरिएको ।
- यस महिनामा ७९ वटा निर्णय लेखन गरिएका छन् ।
- २० वटा CMRS entry गरिएको ।

- ९ वटा फाइल full bench मा पेश गर्न तयार गरेको ।
- मानव अधिकार अधिकृतको राष्ट्रिय सम्मेलनको तयारी ।
- ५५ वटा फाइल अनुसन्धान महाशाखाबाट कार्य सम्पन्न भइ कात्तिक महिनामा अभिलेखालयमा प्राप्त भएको र सो मध्ये ३० थान तामेली र २५ थान सिफारिस फाइल रहेको ।
- अभिलेखालयमा रहेका अभिलेख हुन बाँकी फाइलमध्ये कात्तिक महिनामा ८६ वटा फाइल अभिलेख गर्ने कार्य भएको ।
- एक वटा फिर्ता आएका सम्बन्धित फाइलमा राखे कार्य गरिएको ।
- फणिन्द्र नेपाललाई मागबमोजिम प्रतिलिपी उपलब्ध गराएको ।
- अभिलेखालयमा ३ थान फाइल प्राप्त भएको ।

९.२. अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि अनुगमनसम्बन्धी कार्यहरू

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको बजेटबाट सम्पन्न कार्यहरू

क्र. स	जिल्ला	मिति	अनुगमनको विषय	उद्देश्य	बजेट खर्च
१.	ललितपुर/ धादिङ्ग	२०८१/०/००८	मिति गते जद्दे देखि ज्ञण/ट/दण्डज्ञ सम्म वर्षा कारण देशको विभिन्न भागमा आएको बाढी पहिरोको कारण ललितपुर जिल्ला र धादिङ्ग जिल्लामा पारेको प्रभाव र मानव अधिकारको अवस्था सम्बन्धमा गरिएको अनुगमन।	बाढीपहिरो / प्रभावितहरूको मानव अधिकार अवस्थालगायतको स्थिति बारे जानकारी लिनु।	
२.	सिन्धुली/ काभ्रे	२०८१/०/००८	मिति गते जद्दे देखि ज्ञण/ट/दण्डज्ञ सम्म वर्षा कारण देशको विभिन्न भागमा आएको बाढी पहिरोले सिन्धुली र काभ्रे जिल्लामा पारेको प्रभाव र	बाढीपहिरो / प्रभावितहरूको मानव अधिकार अवस्थालगायतको स्थिति बारे जानकारी लिनु।	

			मानव अधिकारको अवस्था सम्बन्धमा गरिएको अनुगमन।		
३ .	काठमाडौं) किर्तिपुर नगरपालि (का	२०८१/०८/१६	स्थानिय तह उपनिर्वाचन अन्तर्गत मतदाता अधिकार सुनिश्चित भए नभएको सम्बन्धमा/गरिएको अनुगमन।	मतदाताको अधिकार र निष्पक्ष निर्वाचनको सम्बन्धमा जानकारी लिनु।	यस अवधिमा रू . ११६१२१ -/ बजेट खर्च भएको छ
४ .	काठमाडौं) काठमाडौं महानगरपा लिका (16-	२०८१/०८/१६	स्थानिय तह उपनिर्वाचन अन्तर्गत मतदाता अधिकार सुनिश्चित भए नभएको सम्बन्धमा/गरिएको अनुगमन।	मतदाताको अधिकार र निष्पक्ष निर्वाचनको सम्बन्धमा जानकारी लिनु।	

अन्य कार्यहरु

क्र. .स	जिल्ला/ स्थान	मिति	अनुगमनको विषय	उदेश्य	बजेट खर्च
१.	काठमाडौं	२०८११/७/	रवि लामिछानेलाई पक्राउ गरेपछि समर्थले काठमाडौंको माइतीघरमा गरेको विरोध प्रदर्शनको अवस्था सम्बन्धमा गरिएको स्थलगत अनुगमन।	विरोध प्रदर्शनमा मानव अधिकार अवस्था सम्बन्धमा जानकारी लिनु।	
.2	काठमाडौं	२०८११२/७/	काठमाडौं जिल्ला तारकेश्वर नगरपालिका वडा न ३ .मा रहेको सक्षम नेपाल सुधार केन्द्रको अवस्थाको सम्बन्धमा अनुगमन।	सक्षम नेपाल सुधार केन्द्रको समग्र अवस्थाको बारे जानाकारी लिनु।	
.3	काठमाडौं	२०८१०७/०८/	दुर्गा प्रसाईंलाई प्रहरीले पक्राउ गरी हिरासतमा राखेको अवस्थामा निजको	दुर्गा प्रसाईंको स्वास्थ्य अवस्था लगायतको सम्बन्धमा जानकारी लिनु।	

			स्वास्थ्य अवस्थाको सम्बन्धमा गरिएको अनुगमन।		
.4	काठमाडौं	२०८१०७/०८/	काठमाडौंका विभिन्न स्थानहरूमा सहकारी पिडितहरूबाट भएका प्रदर्शन सभा र भेलाको ,सम्बन्धमा गरिएको स्थलगत अनुगमन।	सभा जुलुस तथा भेलामा मानव अधिकार अवस्था सम्बन्धमा जानकारी लिनु।	बजेट खर्च नभएको
५	काठमाडौं	२०८११/०८/२	रस्मिला कुमारी धामीलाई प्रहरी हिरासतमा राखिएको सम्बन्धमा गरिएको स्थलगत अनुगमन।	रस्मिला कुमारीको मानव अधिकार अवस्था विषयमा जानकारी लिनु।	
६	काठमाडौं	१/०८/२०८१४	माईतिघरमा सहकारी पीडितको प्रदर्शन सम्बन्धमा गरिएको अनुगमन।	प्रदर्शनबारे जानकारी लिनु।	
७	भक्तपुर	/२०८१०८१७/	भक्तपुर नगरपालिका वडा नं १ .शहिद धर्म भक्त राष्ट्रिय प्रत्यारोपण केन्द्रमा स्वास्थ्यको अधिकार सम्बन्धमा गरिएको अनुगमन।	प्रत्यारोपण केन्द्रको अनुगमन गरी जानकारी लिनु।	
८	काठमाडौं	२/०८/२०८१९	दुर्गा प्रसाईको स्वास्थ्य अवस्था सम्बन्धमा KMC अस्पताल मा गरिएको अनुगमन।	दुर्गा प्रसाईको स्वास्थ्य अवस्था बारे जानकारी लिनु।	

९.३. संबर्धनात्मक कार्यहरू :

क्र.स.	कार्यक्रमको विषय	कार्यक्रम मिति	कार्यक्रम स्थान	कार्यक्रममा सहभागिता	कार्यक्रमको उद्देश्य	कार्यक्रमको उपलब्धी	कैफियत
१.	अन्तर्राष्ट्रिय मानव अधिकार दिवस भव्यताका साथ सम्पन्न गर्न अतिथिलाई निमन्त्रणा गर्ने , पोस्टर निर्माण गर्ने, नाम लिस्ट बनाउने, निमन्त्रणा पत्र तयार गर्ने तथा कार्यक्रमको व्यवस्थापन गर्ने , प्रचारप्रसार गर्ने , मानव अधिकार स्टल राख्ने तथा अन्य काम गरेको	२०८१ १०८। २५	कर्यालय परिसर	सम्पूर्ण कर्मचारी तथा अतिथिहरु	अन्तर्राष्ट्रिय मानव अधिकार दिवस मनाउने		
२	१६ दिने लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको दिवसमा आयोजित विभिन्न कार्यक्रममा आयोगको तर्फबाट सहभागिता जनाएको	विभिन्न मितिमा			१६ दिने लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको दिवस मनाउने		
३	अन्तर्राष्ट्रिय मानव अधिकार फिल्म फेस्टिभल बारेको छलफल कार्यक्रममा सहभागिता जनाएको	२०८१ १०८। ०६					

४	बाल अधिकार रक्षकको राष्ट्रिय सम्मेलनमा सहभागिता जनाएको	२०८१ ।०८। ८२९	हेटल कृष्टल				
---	--	---------------------	----------------	--	--	--	--

९.४. लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरणसम्बन्धी कार्यहरू:

- मानव अधिकार क्षेत्रमा क्रियाशिल मानव अधिकार संघसंस्थाका चुनौती, समस्या र समाधानको उपाय सम्बन्धमा छलफल कार्यक्रम मिति २०८१/७/१२ गते सम्पन्न गरिएको छ ।
- मानव अधिकार सम्बन्धी तेस्रो आवधिक समिक्षाले बालअधिकार सम्बन्धमा गरेका मानव मानव अधिकार सम्बन्धी तेस्रो आवधिक समिक्षाले बालअधिकार सम्बन्धमा गरेका सिफारिसहरूको कार्यान्वयन अवस्था उपर समिक्षात्मक कार्यक्रम आयोग र सिजपको सहकार्यमा मिति २०८१/७/२५ गते सम्पन्न गरिएको छ ।
- लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियानको मनाउने क्रममा आयोगका कर्मचारीहरूसंग २०८१/०८/१० गते अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।
- आयोगले गर्ने अनुगमनमा प्रयोग गरिने रुजुसुचिलाई लैङ्गिक दृष्टिकोणबाट बनाउने सम्बन्धी छलफल कार्यक्रम आयोग र जुरी नेपालको सहकार्यमा मिति २०८१/०८/१३ गते सम्पन्न भएको छ ।
- मानव अधिकार दिवस मनाउने क्रममा यस महाशाखाकाबाट सम्पन्न कार्यहरूको विवरण तयार गरी प्रदर्शनीमा समेत राखिएको थियो ।
- राष्ट्रिय मानव अधिकार संस्थाहरूमा लैङ्गिक समावेशीकरण सम्बन्धी सम्पन्न अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनको प्रतिवेदन तयारीको लागि आवश्यक सामग्री प्रतिवेदन तयारी गर्ने टिमलाई उपलब्ध गराएको छ ।
- बालविवाह सम्बन्धी राष्ट्रिय जाँचबुझको लागि आवश्यक सूचना संकलन तथा बैठक वस्ने कार्य भएको छ ।
- मिति २०८१/०८/५ गते माइतीघरमा आन्दोलनरत सहकारी पीडित र २०८१/०८/११ गते नेपाल प्रहरी कार्यालय भद्रकालीमा अनसनरत महिलाको मानव अधिकार अवस्था सम्बन्धमा आकस्मिक अनुगमन गरी सम्बन्धित विभाग र महाशाखामा प्रतिवेदन पेश भएको छ ।

९.५ योजना तथा नीतिसम्बन्धी कार्यहरू :

क्र.सं.	मिति	कार्यक्रम
१.	२०८१/९/२९	नीति अनुसन्धान तथा योजना महाशाखाले आयोजना गरिएको आयोगको छैटौँ रणनीतिक योजना कार्यक्रम र क्रियाकलापहरूको कार्यान्वयन अवस्थाको मध्यावधि मुल्याङ्कन समिक्षा कार्यक्रममा आयोगका माननीय अध्यक्ष ज्यू, सदस्यहरू, सचिव ज्यू, विभागीय प्रमुखहरू, जुम मार्फत जोडिनुभएका प्रदेश तथा शाखा कार्यालयका प्रमुखहरू लगायत अन्य कर्मचारीहरू सहभागी हुनुभएको थियो ।
२		आयोगको छैटौँ रणनीतिक योजना कार्यक्रम र क्रियाकलापहरूको कार्यान्वयन अवस्थाको मध्यावधि मुल्याङ्कन समिक्षा गरी प्रतिवेदन तयार गरिएको ।
३		आयोगबाट आयोजना गरिएका विभिन्न ७ वटा कार्यक्रममा यस महाशाखाबाट सहभागिता रहेको ।

९.६ सामूहिक अधिकारसम्बन्धी कार्यहरू :

क्र.स.	जिल्ला /स्थान	मिति	कार्यक्रमको विषय	कार्यक्रमको उद्देश्य	कार्यक्रमको उपलब्धि	लक्षितसमुह (नागरिक समाज, सेना, प्रहरी)	सहभागि	कार्यमा संलग्न अधिकृतहरू
१.	हिमालय होटल ललितपुर	२०८१।८।१६	एच.आइ.भी./एड्स संक्रमितहरूको मानव अधिकार अवस्था अध्ययन प्रतिवेदन सार्वजनिकीकरण	प्रतिवेदन सार्वजनिक गरी अवस्था जानकारी गराउँने	प्रतिवेदन सार्वजनिक गरी अवस्था जानकारी गराउँन लागि चासो राखेका	एच.आइ.भी./एड्स संक्रमितहरू र निजहरूसँग सम्बन्धित निकाय तथा संस्थाहरू	मा. स्वास्थ्य मन्त्री समेतका सरकारी निकाय तथा एच.आइ.भी./एड्स संक्रमितहरू र निजहरूसँग सम्बन्धित निकाय तथा संस्थाका करिब १०० जना सहभागिहरू	सामुहिक अधिकार महाशाखाका सबै
२.	भूकुटीमण्डप	२०८१।८।१८	अन्तर्राष्ट्रिय अपाङ्गता दिवसको अवसरमा प्रभातफेरी कार्यक्रममा ऐक्यवद्धता	अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकारको संरक्षणमा कार्य गर्ने				

	राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग पुल्चोक ललितपुर	२०८१। ८।१८	“मानसिक स्वास्थ्य अवस्था (गण्डकी र बागमती) अध्ययन प्रतिवेदन २०८१ को सार्वजनिकीकरण	मानसिक स्वास्थ्य अधिकारको संरक्षण समन्वयन गर्नका लागि पहल गर्नु।	प्रतिवेदन सार्वजनिक गरी मानसिक स्वास्थ्यको अवस्था जानकारी गराउँदा सरोकारवाला निकायहरुबाट सकारात्मक प्रतिक्रिया तथा सुझावहरु प्राप्त भएको।	नागरिक समाज तथा सरोकारवाल सरकारी तथा गैर सरकारी निकाय साथै विषय विज्ञहरु	९५ जना जना जना पुरुष ५६ जना महिला ३९ जना	सामुहिक अधिकार महाशाखाका सबै
३.	राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग हरिहर भवन	२०८१। ८।२५	अन्तर्राष्ट्रिय मानव अधिकार दिवस	मानव अधिकार सुनिश्चितता गर्ने बारे हरेक वर्ष सरोकारवाला निकायहरुलाई पुनर्जागरित गर्ने	मानव अधिकारको प्रवर्धन गर्न मानव अधिकारसंग सम्बन्धित कार्यको प्रदर्शन गरिनुका साथै मानव अधिकार	मानव अधिकारसंग सम्बन्धित सरकारी गैरसरकारी सरोकारवाला निकायहरु		सामुहिक अधिकार महाशाखाका सबै कर्मचारीहरु

					रक्षकहरुलाई सम्मान गरिएको ।			
४	होटल एल्लो पगोडा काठमाडौं	२०८१। ८।२७	वातावरणीय मानव अधिकार रक्षक उपत्यका स्तरीय दोस्रो सम्मेलन	वातावरणीय क्षेत्रमा काम गर्ने मानव अधिकार रक्षकहरुको अवस्था चुनौती र समाधानका उपायहरुको उजागर गर्ने गराउने ।	१७० जनाको हाराहारी मा रहेका सहभागिहरुका बीचमा वातावरणीय मानव अधिकार तथा वातावरणीय मानव अधिकार रक्षकहरुको अवस्था उजागर हुनुको साथै राष्ट्रियस्तरको बहस देखि स्थानीय मानव अधिकार रक्षकको आवाजसमेत प्रस्तुत गर्न सफल भएको ।	नागरिक समाज सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाका सरोकारवाल निकायहरु	नागरिक समाज राज्यका प्रतिनिधि न्यायपालिका वातावरणीय मानव अधिकार रक्षकहरु तथा दुषित वातावरणको असर भोगिरहेका पीडितहरु	सामुहिक अधिकार महाशाखाका सबै

१. मिति २०८१।७।७ देखि १३ गतेसम्म काभ्रेपलाञ्चोक र सिन्धुली जिल्लामा विपद पछिको मानव अधिकार अवस्था अनुगमन कार्य सम्पन्न भएको।

२. मंशीर १६ गते एच.आइ.भी.एड्स संक्रमित व्यक्तिहरूको मानव अधिकार अवस्था अध्ययन प्रतिवेदन सार्वजनिकीकरण कार्य सम्पन्न भएको।

३. मिति २०८१।९।२३ देखि २६ गतेसम्म काठमाडौं, ललितपुर, भक्तपुर र काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लामा जुगि समूदायको आवास तथा सांस्कृतिक अधिकार समेतको अवस्था अध्ययन अनुगमन कार्य सम्पन्न भएको ।

९.७ कानूनसम्बन्धी कार्यहरू :

A. कानून पुनरावलोकन सम्बन्धी

१. राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको मानव अधिकार अनुगमन नियमावली, २०८१ को पहिलो मस्यौदा तयार
२. पालेर्मो प्रोटोकल अनुकूल विभिन्न ऐनहरूको पुनरावलोकन गरी नेपाल सरकार समक्ष पठाउन आवश्यक अध्ययन भईरहेको ,
३. राष्ट्रिय लैङ्गिक परीक्षण कार्यविधि, २०८१ को प्रस्तावित संसोधनको खाका तयार,
४. सामाजिक सञ्जालको सञ्चालनप्रयोग तथा नियमन गर्ने सम्बन्धमा फ्रिडम फोरमबाट आयोजित , छलफल कार्यक्रममा राय सुझाव प्रदान गरेको,
५. राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग सम्बन्धी विधेयक, २०८१ मा प्रधानमन्त्री कार्यालयमा follow up गरेको ।

B. कार्यक्रम

६. एचकानून संक्रमित व्यक्तिको अधिकारको दृष्टिकोणबाट .भी.आइ. पुनरावलोकन सम्बन्धमा छलफल,
७. राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको मानव अधिकार अनुगमन नियमावली, २०८१ को जिरो ड्राफ्ट माथि सुझाव संकलन,

C. मुद्दा मामिला सम्बन्धी

८. आयोगलाई विपक्षी बनाई प्रशासकीय अदालतमा दर्ता गराएको मुद्दामा बहस पैरवी गरेको।

D. कार्यक्रममा सहभागिता

९. International Federation of Surveyors (FIG) र Nepal Institution of Chartered Surveyors (NICS) द्वारा आयोजित अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनमा आयोगको तर्फबाट सहभागि भएको,
१०. आयोगबाट आयोजित Environmental Human Rights Defender's सम्बन्धी दोश्रो सम्मेलनमा सहभागि,

११. Climate Responsive Land Governance and Disaster Resilience: Safeguarding Land Rights विषयक सम्मेलनमा सहभागि,
१२. Consultation on the contemporary situation of Migrant Workers rights and way forward कार्यक्रममा सहभागि,
१३. मानसिक स्वास्थ्य अवस्था अध्ययन प्रतिवेदन सार्वजनिक कार्यक्रममा (गण्डकी तथा बागमती)सहभागि,
१४. HIV/AIDS संक्रमित नागरिकहरुको मानव अधिकार अवस्था सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन सार्वजनिक कार्यक्रममा सहभागि,
१५. 16 days of Activism against Gender-Based Violence मा सहभागि,
१६. ७६ औँ अन्तराष्ट्रिय मानव अधिकार दिवस कार्यक्रममा सहभागि,
१७. आयोग र Human Rights and Justice Centre को सहकार्यमा अन्तराष्ट्रिय नागरिक तथा राजनितिक अधिकार सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय पीडितलाइ प्रदान गरिने क्षतिपूर्ति सम्बन्धमा आयोगको भूमिका विषयक छलफल कार्यक्रममा सहभागि,
१८. अभिव्यक्त स्वतन्त्रता सम्बन्धी निर्देशिकाको कार्यान्वयन सम्बन्धी छलफलमा सहभागि,
१९. आयोग र Human Rights and Justice Centre को सहकार्यमा नागरिक तथा राजनितिक अधिकारसम्बन्धी पीडितलाइ प्रदान गरिने क्षतिपूर्ति सम्बन्धमा आयोगको भूमिका विषयक छलफलमा सहभागि,
२०. Change Action Nepal को दलितको अवस्था सम्बन्धी प्रतिवेदन सार्वजनिक कार्यक्रममा सहभागि,

E. अन्य

२१. कानून महाशाखाले UDHR सँग सम्बन्धित गरेको कार्यहरुको टिपोट गरी प्रतिवेदन इकाइमा पेश गरेको ।
२२. आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक अधिकार सम्बन्धी नितिगत छलफल संचालन गर्नको निमित्त अवधारणा पत्र तयार गरी राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग बाहिरको निकायसँग समन्वय गरेको ।
२३. OHCHR का Economic, Social and Cultural Rights Section का प्रमुखसँग र संक्रमणकालीन न्याय र आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक अधिकार विषयमा कार्यक्रम गर्न पत्राचार भइरहेको ।
२४. राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको वार्षिक प्रतिवेदनमा कानून महाशाखाबाट भएका कामहरु सम्बन्धी विवरण तयार गरी सूचना, संचार तथा प्रतिवेदन प्रकाशन महाशाखालाई पेश गरेको
२५. मानव अधिकार रक्षकको विषयमा एसिया प्यासिफिक फोरमसँग निरन्तर बैठक बसेको,
२६. मानव अधिकार सङ्मन्धी ७६ औँ अन्तराष्ट्रिय मानव अधिकार दिवसको अवसरमा कानून महाशाखाको भूमिका बारेमा जानकारी गराईएको साथै आमन्त्रित अतिथिहरुको सूची र निमन्त्रणा पत्र तयार,

९.८ बैठक समन्वयसम्बन्धी कार्यहरु :

मिति	गतिविधी	कैफियत

विभिन्न मितिमा	आयोगको १२ वटा बैठक बसेको	
२०८१/७/६	मानवअधिकार चलचित्र महोत्सवसम्बन्धी भेटघाट	
२०८१/७/९	रास्वपा सभापति रवि लामिछानेको गिरफ्तारी सम्बन्धी ज्ञापनपत्र ग्रहण	
२०८१/७/११	-मुख्यसचिव एकनारायण अर्यालसँग भेटघाट -पूर्वमन्त्री जीतु गौतमसित भेटघाट	
२०८१/७/१३	Implementation of APF Final Assessment Report सम्बन्धी कार्यक्रम ।	
२०८१/७/२७	-म्याग्नामिटको जिम्मेवारी हस्तान्तरण कार्यक्रम -बंगलादेशकी मानवअधिकार रक्षक महिलाको सम्मान कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि (आयोजक छत्र लक्ष्मी—रुद्रलाल मुल्मी स्मृति प्रतिष्ठान)	
२०८१/७/२९	-एकद्वार सङ्कट व्यवस्थापन केन्द्रको प्रथम राष्ट्रिय सम्मलेनमा विशिष्ट अतिथि Courtesy meeting with Ms. Kyoko Yokosuka, Resident Representative of UNDP, Nepal.	
२०८१/७/३०	चक्रपथ विस्तार आयोजनाबाट प्रभावितहरुसित भेटघाट ।	
२०८१/८/६	-राष्ट्रिय किताबखानाका महानिर्देशक र सहरी विकास विभागका महानिर्देशकसँग बैठक	
२०८१/८/११	Digital Rights सम्बन्धी कार्यक्रमका विषयमा अधिवक्ता बाबुराम अर्यालसित भेटघाट	
२०८१/८/१४	नेकपा एमालेका के.स. ऐन मगरसित भेटघाट	

२०८१/८/१७	मानसिक स्वास्थ्यसम्बन्धी प्रतिवेदन विमोचन	
२०८१/८/२०	उच्चस्तरीय समन्वय समितिको बैठक	
२०८१/८/२३	मानवअधिकार राष्ट्रिय महाभेलाको कार्यक्रम	
२०८१/८/२४	मानव अधिकार चलचित्र महोत्सवमा सहभागी	
२०८१/८/२५	-अन्तर्राष्ट्रिय मानव अधिकार दिवस समारोह -अन्तर्राष्ट्रिय मानव अधिकार दिवस समारोह (प्र.म.का.)	
२०८१/८/२८	-अर्थ मन्त्रालयका सहसचिव धनीराम शर्मा समेतसित छलफल -जलवायु परिवर्तनबाट सिर्जित प्रकोप र मानव अधिकार विषयक अन्तरक्रिया कार्यक्रम ।	
२०८१/९/४	-आ.ज. महिला कानूनी सचेतना समूहको कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि	
२०८१/९/११	-अर्थ सचिव डा. रामप्रसाद घिमिरे र सहसचिव धनिराम शर्मासित भेटघाट । -राष्ट्रिय बाल अधिकार परिषद्द्वारा आयोजित संवाद कार्यक्रममा अतिथि	
२०८१/९/१२	-राष्ट्रिय बाल अधिकार परिषद्द्वारा आयोजित संवाद कार्यक्रममा अतिथि	
२०८१/९/२३	प्रहरी महानिरीक्षकसित छलफल	
२०८१/९/२४	पूर्व सदस्य प्रकाश वस्तीको निधनमा शोक शभा	

दैनिक कार्यहरु:

- सचिवालयमा प्राप्त चिठिपत्रहरुको सम्बन्धमा आवश्यक कार्य गरिएको ।

- मा. अध्यक्षज्यूलाई भेट गर्न आउने महानुभावहरूका लागि समय व्यवस्थापन गरिएको ।

९.९ प्रशासनिक कार्यहरू :

- आयोगको सभाहलमा हुने कार्यक्रमको व्यवस्थापन गर्ने गरेको ।
- कर्मचारीहरूको हाजिरी तथा विदाको रेकर्डहरू राख्ने गरेको ।
- विभिन्न मर्मत सम्बन्धी कार्यहरू गरेको ।
- काजमा रहेका कर्मचारीहरूको पत्र मार्फत सम्बन्धीत कार्यालयमा जानकारी पठाएको ।
- मेशिनरी उपकरणहरू कम्प्युटर प्रिन्टर्स आदि मर्मत गरिएको । पदाधिकारीहरू तथा कर्मचारीहरूको वैदेशिक भ्रमणको लागि टिप्पणी तयार गर्ने तथा अन्य आवश्यक कार्यहरू गर्ने गरेको ।
- आयोगका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको लागि आवश्यकता अनुसार सवारी साधन, कर्मचारी खटनपटन, निर्देशन बमोजिम पत्र तयारी तथा अन्य लोजिष्टिक सहयोग आदि नियमित गर्ने गरेको
- राजिनामा पेश गरेका कर्मचारीहरूको सेवा सुविधा तथा उपदानको लागि आवश्यक कागजात तयार गरी लेखामा पेश गर्ने कार्य गरेको ।
- भन्सार विभाग अन्तर्गत आउने व्यवहारिसे चार पाङ्ग्रे सवारी साधन आयोगको प्रयोगको लागि अर्थ मन्त्रालय तथा भन्सार विभागमा पत्र पठाइ उक्त सवारी साधन प्राप्तीको लागि समन्वय गरिरहेको ।
- सहसचिव तथा उपसचिव पदमा सूचना प्रकाशन गर्न लोक सेवा आयोगको माग अनुसार माग फारम समेत तयार पत्र पठाएको र उक्त पदको असोजको अन्तिम बुधवार गोरखापत्रमा सूचना प्रकाशन भएको ।
- UNDP/SPSP परियोजनालाई आवश्यकता अनुसार सचिवज्यूको निर्देशनमा रही समन्वय तथा सहकार्य सहित SPSP/UNDP Project बाट आयोगलाई E-Commission (IT Equipment with Software and Smart Digital Display Board) मा रूपान्तरण गर्ने सोच रहेकोले सो को लागि उक्त परियोजनामा आवश्यकता अनुसार कार्य गरी Database Management System (DMS) and Human Resources Management System (HRMS) निर्माण क्रममा रहेकोले आवश्यकता अनुसार सहयोग गरी कार्य गरी रहेको ।

९.१० सञ्चार, सूचना प्रविधि, प्रतिवेदन, प्राज्ञिक अनुसन्धान तथा प्रकाशनसम्बन्धी

कार्यहरू :

प्रेस विज्ञप्ति/प्रेस नोट

	विज्ञप्तिको शीर्षक	मिति	
१	तिहार र छठ विदामा आयोग खुला रहने ।	प्रेस नोट १३ कात्तिक, २०८१	
२	दमननाथ ढुङ्गानाको निधनप्रति गहिरो दुःख व्यक्त	प्रेस नोट ३ मङ्सिर, २०८१	
३	विस्तृत शान्ति सम्झौताको १८ वर्ष: विश्वसनीय आयोग गठन गरी शान्ति प्रक्रियालाई शीघ्र टुङ्गोमा पुर्याउन आग्रह ।	प्रेस विज्ञप्ति ४ मङ्सिर, २०८१	
४	सन्दर्भ विश्व बाल दिवस (नोभेम्बर, २०) बाल अधिकारको सुनिश्चतताका लागि प्रभावकारी कदम चाल्न आग्रह ।	प्रेस विज्ञप्ति ५ मङ्सिर, २०८१	
५	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार संरक्षण र सम्बद्धनमा जोड दिन आग्रह	प्रेस विज्ञप्ति १८ मङ्सिर, २०८१	
६	आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन सम्माननीय राष्ट्रपति समक्ष पेश	प्रेस नोट १९ मङ्सिर, २०८१	
७	रवि लामिछानेको विषयमा आयोगले प्रहरी उच्च अधिकारीहरूसँग जानकारी लियो ।	प्रेस नोट २४ मङ्सिर, २०८१	
८	सहकारी सम्बन्धमा देखिएका समस्याको सार्थक समाधान खोज बचतकर्ताको रकम फिर्ताका लागि ठोस कदम चाल ।	प्रेस विज्ञप्ति २६ मङ्सिर, २०८१	
९	आप्रवासी श्रमिकहरूको मानव अधिकार संरक्षणमा जोड दिन आग्रह	प्रेस विज्ञप्ति ३ पुस, २०८१	

१०	जेष्ठ नागरिकको अधिकारको सुनिश्चित गरौं जेष्ठ नागरिकको सम्मानप्रति संवेदनशील बनौं	प्रेस विज्ञप्ति ११ पुस, २०८१	
११	आयोगका पूर्वसदस्य प्रकाश वस्तीको निधनप्रति आयोगद्वारा शोक व्यक्त	प्रेस नोट १४ पुस, २०८१	

- संवाहक २४औं अंक प्रकाशनका लागि प्राप्त भएका लेखहरू सम्पादनका लागि सम्पादन समितिका सदस्यहरूलाई पठाएको,
- लेखहरू पियर रिभ्युका लागि विज्ञहरूलाई इमेल गरेको,
- मानव अधिकार प्रबर्द्धन लगायतका ३ वटा कार्यक्रमहरूमा पत्रकारहरूलाई आमन्त्रण गरेको ।
- वार्षिक प्रतिवेदन पूर्ण १ र सङ्क्षिप्त अङ्ग्रेजी/नेपाली १/१ प्रकाशन गरेको,
- मानव अधिकार पत्र प्रकाशन,
- मानव अधिकार अवस्था प्रतिवेदन/सिफारिसहरू १/१ प्रकाशन
- खरिद समिति र मुल्यांकन समितिमा बसी आवश्यक कार्य गरेको ।
- खरिद समिति र मुल्यांकन समितिमा बसी आवश्यक कार्य गरेको ।
- हाजिरी व्यवस्थापन गर्नको लागि नयाँ हाजीरी उपकरण जडान तथा HRMS Software Develop र Install गरी प्रयोगमा ल्याएको ।
- पुरानो HRMS बाट नयाँ HRMS मा डाटा migration गरेको ।
- केन्द्रीय कार्यालयको कर्मचारीहरूको बैशाख महिना देखि विदा update गरेको ।
- IT का कर्मचारीहरूको तालिमको निमित्त कार्य गरेको ।
- CMRS मा फाइल Scan गरी Entry गरेको ।
- CMRS मा भएका bug समाधान गर्न तथा नयाँ feature थप्न developer सँग बैठक बसेको ।
- प्रयत्न नेपालद्वारा आयोजित Stakeholder consultation on digital rights and accessibility नामक कार्यक्रममा सहभागी भएको ।
- अन्तर्राष्ट्रिय मानव अधिकार दिवस २०२४ को कार्यक्रम Facebook मा प्रत्यक्ष प्रसारण गरेको ।
- आयोगको अभिलेखालय केन्द्र Smart Board Install गरेको ।
- नयाँ Printer तथा कम्प्युटर जडान गरी महत्वपूर्ण software install गरी जिम्मा लगाएको ।
- वेबसाइट तथा सामाजिक सञ्जालबाट प्राप्त भएका उजुरीहरू सम्बन्धीत महाशाखामा पठाएको ।
- नियमित रूपमा सामाजिक सञ्जालमा राखिएको सामाग्रिको Back up राख्ने गरेको ।
- सभाहलमा भएको विभिन्न बैठकमा प्राविधिक सहायता उपलब्ध गराएको ।
- नियमित कम्प्युटर सम्बन्धी समस्या हल गरेको ।

- आयोगको वेबसाइट तथा सामाजिक सञ्जालमा प्रतिवेदन, मानवअधिकार पत्र, प्रेस विज्ञप्ति, मन्तव्य तथा अन्य अपलोड गरेको ।
- विभिन्न कार्यक्रमको लागि Zoom Meeting Host गरेको ।
- दैनिकरूपमा आयोगको mail server मा आएका spam mail check गरेको ।
- आयोगको data center मा रहेको data को नियमितरूपमा backup लिएको ।

९.११.अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धसम्बन्धी कार्यहरू

१. उजुरी ग्रहण तथा अनुसन्धान (आप्रवासी कामदार र तिनका परिवारको अधिकार)

क्रस.	बिषय	उजुरी संख्या	गन्तव्य मुलुक
१.	आप्रवासी कामदार मृत्यु प्रकरण	१	साउदी अरब
२.	आप्रवासी कामदार जेल परेकोले आवश्यक सहजिकरण गरि फिर्ता गराउने सम्बन्धमा	१	साउदी अरब
३.	आप्रवासी कामदारको उद्धार ,स्वदेश फिर्ता तथा कारवाही सम्बन्धमा	४	कतार मलेसिया र , संयुक्त अरब इमिरेट्स

२. अन्य कार्यहरूको विवरण

- मिति २०८१/०८/२८ मा UNHCR संग MoU कार्यान्वयन सम्बन्धि बैठक गरि सो संग सम्बन्धित अवधारणा पत्र तयार गरि UNHCR समक्ष पेश गरिएको ।
- ILO को सहकार्यमा २०८१/०८/१४ गते “Stakeholder Consultation for On-boarding the Contemporary Situation on Migrant Workers' Rights” विषयक कार्यक्रम आयोजना गरि प्रतिवेदन पेश गरिएको ।
- श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय द्वारा आयोजित “International Migrants Day” को तयारी बैठक तथा कार्यक्रममा सहभागी भई मुल कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको ।
- International Migrants Day को प्रेस विज्ञप्ति जारी गरिएको ।
- क्षमता मूल्यांकनका सुझाव (Capacity Assessment Recommendations) कार्यान्वयनका लागि कुटनीतिक नियोग, गैर सरकारी संस्था लगायत सरोकारवाला निकायसंगहरू छलफल गरि प्रतिवेदन पेश गरिएको ।

- वैदेशक रोजगार ऐन २०६४ मा संशोधन ऐनको मस्यौदामा सुझाव संकलन कार्यक्रममा सहभागी भई सुझाव पेश गरिएको।
- आप्रवासी नेपाली श्रमिकहरूको मानव अधिकारको सम्मान र संरक्षणका लागि आयोगबाट भएका सिफारिस कार्यान्वयनको अवस्थाको अध्ययन तथा अनुगमन भैरहेकोमा विभिन्न निकायहरूबाट सिफारिस कार्यान्वयन अवस्थाको जानकारी प्राप्त भैरहेको।
- व्यवसाय र मानव अधिकार तथा सुरक्षित आप्रवासन संग सम्बन्धित निति तर्जुमा विषयक कार्यक्रममा सहभागी भई सुझाव पेश गरिएको।
- ITCILO को “Climate Change and Labor Mobility” र APF को ESCR विषयक Online तालिममा सहभागी भएको।

९.१२.प्रदेश कार्यालय समन्वयसम्बन्धी कार्यहरू

- प्रदेश तथा प्रदेश शाखा कार्यालयबाट प्राप्त मासिक प्रतिवेदका आधारमा प्रदेश तथा प्रदेश शाखा कार्यालयका गतिविधिको मासिक विवरणात्मक प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित विभाग र महाशाखामा उपलब्ध गराउने गरिएको ।
- प्रदेश तथा प्रदेश शाखा कार्यालयबाट प्राप्त मासिक प्रतिवेदनलाई एकिकृत गरी कार्तिक देखि पौष सम्मको ३ महिनको विवरणात्मक प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित विभाग र महाशाखामा उपलब्ध गराउने गरिएको ।
- वार्षिक प्रतिवेदनको प्रयोजनको लागि प्रदेश तथा प्रदेश शाखा कार्यालयले समन्वय तथा सहकार्यमा गरिएका कार्यक्रमहरूको बारेमा प्रदेश कार्यालयका बर्षिक प्रतिवेदन अध्ययन गरी र बर्षिक प्रतिवेदन प्राप्त नभएका कार्यालयमा समन्वय गरी सहकार्यको सम्बन्धमा विवरण संकलन गरी Communication, IT, Report, Research & Publication Division का प्रमुखलाई उपलब्ध गराएको ।
- ७५औं अन्तराष्ट्रिय मानव अधिकार दिवसको सन्दर्भमा अघिल्लो बर्ष आयोगबाट भएका प्रवर्धनात्मक कार्यक्रमको विवरण तयार गरी ७६औं अन्तराष्ट्रिय मानव अधिकार दिवसका दिन प्रदर्शन गर्ने उद्देश्यले माननीय लीली थापाज्यूको निर्देशानुसार कार्य सम्पन्न गरी सम्बर्धन विभागका विभागीय प्रमुखलाई उपलब्ध गराएको ।

१०. सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद

- श्री मुरारिप्रसाद खरेल, सचिव
- प्रवक्ता, डा. श्री टीकाराम पोखरेल, सहसचिव
- सूचना अधिकारी, श्री चन्द्रकान्त चापागाईं, उपसचिव

११. ऐन, नियम वा निर्देशिकाको सूची

- राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग ऐन, २०६८
- राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग (उजुरी कारवाही तथा क्षतिपूर्ति निर्धारण) नियमावली, २०६९
- राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगका कर्मचारीहरूको सेवा, सर्त र सुविधासम्बन्धी नियमावली, २०७२
- राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको आर्थिक प्रशासनसम्बन्धी नियमावली, २०७१
- अन्य विभिन्न निर्देशिका तथा नीतिहरू ।

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग

म.सं.प. फारम नं: २१०

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग
कार्यालय कोड नं: २१४००३४०१
खर्चको फाँटबारी

बजेट उपसर्गिक नम्बर: २१४००००१३

वार्षिक बर्ष: २०८१/८२

बायोपेना/कार्यक्रम नाम: राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग

महिना: मंसिर

खर्च/वित्तीय सकेत नम्बर / नाम	प्राथमिक तह		द्वितीय तह		वन्तिम बजेट	यस महिना सम्मको निकास	गत महिना सम्मको खर्च	यस महिनाको खर्च	यस महिना सम्मको खर्च	पेस्की	पेस्की बाहेक खर्च रकम	बाँकी बजेट
	स्रोत व्यहोर्ने निकाय	मुक्तानी विधि	स्रोत व्यहोर्ने निकाय	मुक्तानी विधि								
2112राष्ट्रिय मानव अधिकार					६,२८५,०००.००	२,८७६,०२१.४०	२,१८९,१११.००	४८९,७११.४०	२,८७६,०२१.४०	०.००	२,८७६,०२१.४०	३,४०५,९७८.६०
1.12.1.संरक्षण	1100001-नेपाल सरकार/राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग	01-मन्त्र			१,९२३,०००.००	६६१,०१२.४०	४२२,३८९.३०	११३,२२१.१०	६६१,०१२.४०	०.००	६६१,०१२.४०	१,२६१,९८७.६०
1.12.3.अन्य	1100001-नेपाल सरकार/राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग	01-मन्त्र			४,३६२,०००.००	२,२१५,००९.००	१,७६६,७२१.७०	३७६,४९०.३०	२,२१५,००९.००	०.००	२,२१५,००९.००	२,१४३,९९१.००
21142राष्ट्रिय मानव अधिकार					३१८,०००.००	१२०,०००.००	९६,०००.००	२४,०००.००	१२०,०००.००	०.००	१२०,०००.००	२१८,०००.००
1.12.1.संरक्षण	1100001-नेपाल सरकार/राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग	01-मन्त्र			४०,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	४०,०००.००
2.1.11.1.राष्ट्रिय मानव अधिकार	1100001-नेपाल सरकार/राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग	01-मन्त्र			१९८,०००.००	८९,०००.००	६६,०००.००	१६,०००.००	८९,०००.००	०.००	८९,०००.००	११२,०००.००
8.1.4.2.राष्ट्रिय मानव अधिकार	1100001-नेपाल सरकार/राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग	01-मन्त्र			१०,०००.००	३१,०००.००	३०,०००.००	८,०००.००	३१,०००.००	०.००	३१,०००.००	३१,०००.००
21149राष्ट्रिय मानव अधिकार					१२०,०००.००	४०,०००.००	४०,०००.००	४०,०००.००	४०,०००.००	०.००	४०,०००.००	४०,०००.००
1.12.1.संरक्षण	1100001-नेपाल सरकार/राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग	01-मन्त्र			१२०,०००.००	४०,०००.००	४०,०००.००	४०,०००.००	४०,०००.००	०.००	४०,०००.००	४०,०००.००
2221(अन्य (राष्ट्रिय मानव अधिकार))					१,९९६,०००.००	२९६,९७३.००	३०१,९७३.००	४२,०३७.००	२९६,९७३.००	०.००	२९६,९७३.००	१,६९९,०२७.००
2.2.1.1.संरक्षण	1100001-नेपाल सरकार/राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग	01-मन्त्र			१,९२३,०००.००	१६०,९८०.००	१६०,९८०.००	२२,९८०.००	१६०,९८०.००	०.००	१६०,९८०.००	१,७६२,०२०.००
2.2.1.1.2.संरक्षण	1100001-नेपाल सरकार/राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग	01-मन्त्र			८७३,०००.००	१३५,९९३.००	१४१,९९३.००	२९,०५७.००	१३५,९९३.००	०.००	१३५,९९३.००	७३७,००७.००
2.2.1.4.संरक्षण	1100001-नेपाल सरकार/राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग	01-मन्त्र			१००,०००.००	२०,०००.००	२०,०००.००	०.००	२०,०००.००	०.००	२०,०००.००	८०,०००.००
2221(वित्तिय बर्ष)					३१२,०००.००	९६,०००.००	७९,०००.००	२६,०००.००	९६,०००.००	०.००	९६,०००.००	२१६,०००.००
2.2.8.1.संरक्षण	1100001-नेपाल सरकार/राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग	01-मन्त्र			७२,०००.००	२९,०००.००	१८,०००.००	६,०००.००	२९,०००.००	०.००	२९,०००.००	४३,०००.००
2.2.8.2.संरक्षण	1100001-नेपाल सरकार/राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग	01-मन्त्र			२४०,०००.००	६७,०००.००	६१,०००.००	२०,०००.००	६७,०००.००	०.००	६७,०००.००	१७३,०००.००
जम्मा					८,२०३,०००.००	३,३७१,९९४.४०	२,९९६,०८४.००	६०७,९४८.४०	३,३७१,९९४.४०	०.००	३,३७१,९९४.४०	४,८२६,००५.६०

संगत जम्मा

1100001-नेपाल सरकार/राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग	८,२०३,०००.००	३,३७१,९९४.४०	२,९९६,०८४.००	६०७,९४८.४०	३,३७१,९९४.४०	०.००	३,३७१,९९४.४०	४,८२६,००५.६०
01-मन्त्र	८,२०३,०००.००	३,३७१,९९४.४०	२,९९६,०८४.००	६०७,९४८.४०	३,३७१,९९४.४०	०.००	३,३७१,९९४.४०	४,८२६,००५.६०
जम्मा	८,२०३,०००.००	३,३७१,९९४.४०	२,९९६,०८४.००	६०७,९४८.४०	३,३७१,९९४.४०	०.००	३,३७१,९९४.४०	४,८२६,००५.६०

तयार गर्ने :
नाम :
पद :
मिति :

पेश गर्ने :
नाम :
पद :
मिति :

प्रमाणित गर्ने :
नाम :
पद :
मिति :

Printed By: xul

Printed Date: Dec 16, 2024 11:54 AM

अर्थात्

क्रमांक	विवरण	प्रमाणित मिति	प्रमाणित नाम	प्रमाणित पद	प्रमाणित स्थिति
1100001-आपत बजेट/वर्ष/संस्था	१४४,११४,०००.००	१३.१२.२०२३	१३.१२.२०२३	१३.१२.२०२३	१३.१२.२०२३
	१४४,११४,०००.००	१३.१२.२०२३	१३.१२.२०२३	१३.१२.२०२३	१३.१२.२०२३
	१४४,११४,०००.००	१३.१२.२०२३	१३.१२.२०२३	१३.१२.२०२३	१३.१२.२०२३

प्रमाणित मिति :
 नाम :
 पद :
 स्थिति :

प्रमाणित मिति :
 नाम :
 पद :
 स्थिति :

प्रमाणित मिति :
 नाम :
 पद :
 स्थिति :

१३. तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण

- मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाको अनुगमन तथा अनुसन्धानसम्बन्धी जिम्मेवारी तोकिएको,
- आयोगका सबै कार्यालयहरूका सूचना अधिकारीहरूलाई सूचना प्रकाशन गर्न पत्राचार गरिएको,
- सबै कार्यालयका सूचना अधिकारीहरूको नाम आयोगको वेबसाइटमा राखिएको ।

१४. वेबसाइटको विवरण : www.nhrcnepal.org

१५. प्राप्त वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एवं प्राविधिक सहयोग र सम्झौताको विवरण

- UNDP सँग March 2016 मा आयोगको रणनीतिक योजना (Strategic Plan Support Project - SPSP) मा हस्ताक्षर भई हालसम्म कार्यान्वयनमा रहेको ।

१६. सञ्चालित कार्यक्रम र सो को प्रगति प्रतिवेदन

क्र. स.	कामको प्रकृति	सङ्ख्या	विषय	कैफियत
१. मानव अधिकार संरक्षण				
१.१	उजूरी	१२०	<ul style="list-style-type: none">• राजनीतिक तथा नागरिक अधिकार• आर्थिक, सामाजिक र सांस्कृतिक अधिकार• यातनाविरुद्धको अधिकार• महिला अधिकार• बाल अधिकार• जातीय विभेदविरुद्धको अधिकार• अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार• व्यक्ति बेपत्ता पार्ने कार्यविरुद्धको अधिकार• आप्रवासी कामदार र तिनका परिवारको अधिकार	

१.२	अनुगमन	१५४	<ul style="list-style-type: none"> ▪ राजनीतिक तथा नागरिक अधिकार: समग्र मानव अधिकार अवस्था, कैदीबन्दीहरूको अधिकार, न्यायप्रशासन आदि ▪ आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक अधिकार: स्वास्थ्यको अधिकार, सीमा क्षेत्रका वासिन्दाहरूको मानव अधिकार, उपभोक्ताको अधिकार, प्राकृतिक प्रकोप (बाढी—पहिरो/भूकम्प) बाट विस्थापितहरूको अधिकार आदि ▪ जेष्ठ नागरिक, महिला, बालबालिका, जातीय विभेद/सीमान्तकृत समुदायहरू, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार, आप्रवासी कामदारहरूको अधिकार मानव बेचबिखनको अवस्था आदि ।
१.३	अनुसन्धान	३६८	<ul style="list-style-type: none"> • नागरिक तथा राजनीतिक अधिकार: जीवनको अधिकार, यातना, बेपत्ता, बलात्कार • आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक अधिकार: विस्थापित, पुनःस्थापना, सम्पत्ति लुटपाट, क्षतिपूर्ति, • महिला अधिकार, बाल अधिकार, जातीय विभेदविरुद्धको अधिकार आदि ।
१.४	निर्णय/सिफारिस	४५७	राजनीतिक तथा नागरिक अधिकार, न्याय—प्रशासन, अपहरण, विस्थापित, आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक अधिकार, यातना, जातीय विभेद, महिला अधिकार आदि ।
२. मानव अधिकार संवर्द्धन			
२.१.	प्रशिक्षण, अन्तक्रिया, छलफल, गोष्ठी, तालिम, सचेतना, प्रभातफेरी, प्रदर्शनी आदि	१५७	मानव अधिकारको अवस्था, शान्ति—सुरक्षा र बेपत्ता पारिएका व्यक्तिको अधिकार, सङ्क्रमणकालीन न्याय, खाद्य अधिकार, स्थानीय निकायमा विवाद निरूपण, नागरिक तथा राजनीतिक अधिकार, आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक अधिकार, बाल अधिकार, महिला अधिकार, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार, कोभिड—१९ र स्वास्थ्यको अधिकार, ज्येष्ठ नागरिकको अधिकार, अल्पसङ्ख्यको अधिकार, उपभोक्ताको अधिकार, आप्रवासी कामदारको अधिकार, सामूहिक अधिकार, विश्वव्यापी आवधिक समीक्षा, आयोगको सिफारिस कार्यान्वयन, कानूनमा संशोधन आदि ।

३. प्रकाशन				
३.१	प्रतिवेदन, जर्नल, पुस्तक, ब्रोसर	१७	प्रतिवेदन, पुस्तिका, जर्नल आदि	
३.४	प्रेस विज्ञप्ति र प्रेस	६५	मानव अधिकारका विविध विषयहरू	
४. सूचनाको हक				
	सूचनाको हक	१६		
४. मानव संसाधन				
५.१	अध्यक्ष	१		
	सदस्य	४		
५.२	कर्मचारी	२५४	आयोगका सम्पूर्ण कार्यालयमा कार्यरत	

१७. आयोगले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली

क्र. सं.	सूचनाको विवरण	सूचना प्रवाह गर्नु नपर्नाको कारण	महल ३ मा उल्लेखित कारण ऐनको दफा ३ को उपदफा ३ सँग सम्बन्धित खण्ड	सूचना गोप्य रहने अवधि	कैफियत
१	नेपालको सार्वभौमसत्ता, अखण्डता, राष्ट्रिय सुरक्षा, सार्वजनिक शान्ति सुव्यवस्था वा अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धमा गम्भीर खलल पर्ने प्रकृतिका तथ्यहरू फेला पारेको र	नेपालको सार्वभौमसत्ता, अखण्डता, राष्ट्रिय सुरक्षा, सार्वजनिक शान्ति सुव्यवस्था वा अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धमा	(क)	१० वर्ष	

	त्यस्तो विषय संलग्न भएको अनुगमन प्रतिवेदन ।	गम्भीर खलल पर्ने भएकोले ।			
२	मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाको अनुगमन तथा अनुसन्धानसँग सम्बन्धित तथ्य र विवरण ।	मानव अधिकार उल्लङ्घनको अनुसन्धान, तहकीकात तथा अभियोजनमा असर पर्न सक्ने भएकोले ।	(ख)	१० वर्ष	
३	आयोगले आन्तरिकरूपमा अनुसन्धान गरिरहेको विषय ।	अनुसन्धानको गोपनीयतामा असर पर्ने भएकाले ।	(ग)	अनुसन्धान सम्पन्न नभएसम्म	
४	जातजाति वा सम्प्रदाय बिचको सुसम्बन्धमा प्रत्यक्ष असर पर्ने तथ्यहरू समेटिएको अनुगमन प्रतिवेदन ।	जातजाति वा सम्प्रदाय बिचको सुसम्बन्धमा प्रत्यक्ष असर पर्ने भएकोले ।	(घ)	१० वर्ष	
५	उजुरीकर्ताको विवरण र उजुरीको विषय तथा छानविन तहकीकात सम्बन्धी विवरण ।	छानविन, अनुसन्धान एवम् तहकीकातमा असर पर्न सक्ने भएकोले	(ख) र (ङ)	१० वर्ष	

१८. आयोगमा परेका सूचना मागसम्बन्धी निवेदनको विवरण

सि. नं.	सूचना माग गर्नेको नाम	माग गरेको सूचनाको विषय	माग गरेको मिति	सूचना उपलब्ध गराएको मिति	कैफियत
१	राष्ट्रिय सूचना आयोग	विवरण उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा	२०८१/०७/०५	२०८१/०७/०६	

२	रविन तण्डुकार	विभिन्न निकाय(४ वटा)मा गरिएको पत्र तथा विभिन्न निकाय बाट आएको(३ वटा) पत्रको प्रतिलिपी उपलब्ध गराई पाउं ।	२०८१/०७/०५	२०८१/०७/०८	
३	रविन तण्डुकार	ताकेता पत्रको प्रतिलिपी उपलब्ध गराई पाउं ।	२०८१/०९/०१	२०८१/०९/०४	
४	राष्ट्रिय सूचना आयोग	आदेश कार्यान्वयन सम्बन्धमा ।	२०८१/०९/०१	२०८१/०९/०४	
५	सागर जोशी	संविधानको धारा २४९(२)(ख) र (२)(ज)को प्रयोग सम्बन्धमा ।	२०८१/०९/१४	२०८१/०९/१६	

१९. अन्यत्र प्रकाशन भएका सूचनाहरूको विवरण:

आयोगका सबै प्रतिवेदन, सूचना र प्रेस विज्ञप्तिहरू आयोगको वेबसाइट आयोगको www.nhrcnepal.org, आयोगको Facebook: <https://www.facebook.com/National-Human-Rights-Commission-of-Nepal-NHRC-Nepal-306820312685490/> Twitter: <https://twitter.com/NepalNHRC> र Youtube: <https://www.youtube.com/channel/UCxUHiAmVFDviisfXadW8oVA> मा हेर्न सकिने व्यवस्था रहेको । ...

दुर्गा पोखरेल
सहायक सूचना अधिकारी

चन्द्रकान्त चापागाईं
सूचना अधिकारी

मिति : २०८१ माघ १५ गते ।